

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant		
Reconstructiegebied		@@@PM
Aspect :		Landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:		Cultuurhistorische waarden
Criterium :	Lc-1	Beïnvloeding cultuurhistorische waarden
Reconstructiedoel:		Behoud en herstel van cultuurhistorische waarden
Corresponderend criterium in Startnotitie:		B4-1

Verantwoording criterium

Cultuurhistorische waarden zijn beleidsmatig de som van de archeologische waarden, de historisch bouwkundige waarden, de historisch geografische waarden en het historisch groen. Hierbij gaan we er overigens van uit dat onder historisch bouwkundige waarden zowel de historisch stedebouwkundige structuren als de historische bouwkunst verstaan wordt. De archeologische waarden komen aan de orde in Criterium Lc-2 (beïnvloeding archeologische waarden).

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is ontleend aan het Koepelplan. In verschillende Rijks- en provinciale nota's is beleid geformuleerd voor de ontwikkeling en het behoud van de kwaliteit en diversiteit van het landschap en het behoud van cultuurhistorische waarden. De doelstelling van de (Rijks) Nota Belvedere is dat de cultuurhistorische identiteit sterker richtinggevend wordt voor de inrichting van de ruimte. In de nota zijn zogenaamde Belvederegebieden aangewezen, die vanuit cultuurhistorie bijzondere aandacht verdienen. In Brabant zijn dat de Brabantse Wal, de Langstraat, het Dommeldal, de Maasvallei en Grientsveen-Helenaveen. Belvedere beschrijft de karakteristieke en fysieke dragers van de Belvederegebieden. Deze dragers zijn opgenomen op provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW; zie kaart 8.5 Koepelplan). Op provinciaal niveau is het cultuurhistorisch beleid verder uitgewerkt in het Streekplan en in de nota 'Cultuurhistorie is een werkwoord'.

De cultuurhistorische waarden vormen voor een groot deel de esthetische, informatie- en belevingswaarde van het landschap. Samen met de aardkundige waarde (zie criterium Lc-3) en de gebruikswaarde bepalen deze waarden de landschappelijke kwaliteit van onze leefomgeving. Reconstructie kan leiden tot maatregelen (bijvoorbeeld nieuwvestiging van (agrarische) bedrijven, verbeteren externe productieomstandigheden) die cultuurhistorische waarden (bijvoorbeeld openheid, verkavelingstructuur, occupatiepatroon) kunnen beïnvloeden. Hierdoor kan de esthetische, informatie- en belevingswaarde van het landschap veranderen. Het gaat hierbij met name om kwalitatieve grootheden. De effecten op cultuurhistorische waarden worden daarom op basis van expert judgement kwalitatief bepaald.

Wijze van effectbepaling

De effecten op de cultuurhistorische waarden zijn bepaald op basis van expert judgement.

Daarbij worden de volgende stappen gezet:

1. De cultuurhistorische kwaliteiten (legenda-eenheden van de Cultuurhistorische Waarden (CHW) kaart (Provincie Noord-Brabant, augustus 2001) en Belvederegebieden (Nota Belvedere, Ministerie van OCenW, 2 juli 1999)), gelegen binnen de integrale zonerings- en reconstructiegebieden, worden geïdentificeerd. Bij de CHW-kaart gaat het om:
  - a. Historisch landschappelijke vlakken waarden zeer hoog en hoog
  - b. historisch stedenbouwkundige structuren waarde hoog en zeer hoog
  - c. historische groenstructuren
  - d. Overige eenheden: historische groenstructuren, molenbiotopen, eendenkooien, Verboden Kringen, zichtrelaties alsmede historische vlakken en stedenbouwkundige structuren met waarde redelijk hoog.

2. De planelementen in de reconstructiealternatieven die invloed kunnen hebben op deze kwaliteiten worden geïdentificeerd en dienen op kaart te zijn uitgewerkt. Het gaat in elk geval om
  - a. landbouwontwikkelingsgebieden (hierin kunnen nieuwe bedrijfslocaties worden ontwikkeld in waardevolle gebieden) (onderdeel integrale zonering intensieve veehouderij)
  - b. gebieden waar bijzondere landbouwteelten (zoals glastuinbouw, boomteelt) worden gestimuleerd (ontwikkelingskaart...)
  - c. gebieden waar ontwikkeling van nieuwe natuur of verbindingzones is voorzien (EHS, vastgesteld op 2 juli 2002; onderdeel van themakaart natuur)
  - d. gebieden die worden aangemerkt als kansrijk voor nieuwe economische en recreatieve ontwikkelingen op het platteland (ontwikkelingskaart sociaal-economie, ontwikkelingskaart recreatie)
  - e. gebieden voor waterberging- en retentie en beekherstel
  - f. gebieden, die zijn aangewezen als landschapsecologische zones.
  - g. @Pm verder in te vullen
3. De boven genoemde reconstructiealternatieven worden daarbij vergeleken met de Cultuurhistorische Waardenkaart en de karakteristieke en fysieke dragers binnen de Belvédèregebieden. De mate van overlap van planelementen (kwantitatief vast te stellen) met cultuurhistorisch waardevolle gebieden en de concreet te benoemen ingrepen in de reconstructie vormen de basis voor het kwalitatief inschatten van het optreden van effecten per alternatief. Onderstaande tabel A dient hiertoe als hulpmiddel.
4. De effecten zoals beschreven onder (3) worden per alternatief omgezet in een effectscore in een zevenpuntsschaal conform de tabel B.

De uitkomsten van deze stappen zijn te vinden in de onderstaande tabellen die voor de drie alternatieven zijn ingevuld. Hierin is per alternatief de legenda eenheid van de CHW (kolom 1) weergegeven welke specifieke kwaliteit (kolom 2) door welke ingreep (kolom 3) worden beïnvloed. Op basis daarvan zijn de effecten (per legenda eenheid) beschreven (kolom 4). Daarna is aan ieder reconstructiealternatief één kwalitatieve effectscore toegekend (onderste rij). De kwalitatieve effectscores (zie ook de tabel bij punt 1) zijn toegekend conform de methodische toelichting @@@PM die in @@@PM is opgenomen.

De aard en omvang van effecten op cultuurhistorische kwaliteiten worden mede bepaald door de mate waarin de voorgenomen activiteiten in hun omgeving zijn ingepast. Het reconstructieplan is nog onvoldoende concreet om uitspraken te kunnen doen over de inpassing van activiteiten. Mogelijkheden voor inpassing worden pas duidelijk bij de uitwerking van maatregelen. Dat betekent, dat de effectscore geen absolute maat is voor de toekomstige omvang van een effect. Het is immers denkbaar, dat bepaalde planelementen niet op voorhand strijdig zijn met de karakteristiek van specifieke cultuurhistorische waarden. In dergelijke gevallen kan door een goede inpassing het effect kleiner of zelfs ten positieve gekeerd worden.

Wel kan de effectscore, behalve als een indicatie voor de omvang van het effect, ook worden gezien als een indicatie voor de omvang van de opgave voor de inpassing van een activiteit bij de uitwerking. Als hulpmiddel voor de effectscore op dit criterium kan voor de onderbouwing van de effecten voor ieder alternatief de volgende tabel worden gebruikt:

Tabel A

Alternatief			
Legenda eenheid CHW en Belevedere	Beïnvloede kwaliteit	Ingreep	Effect
Legenda-eenheid 1			
.....			

Legenda-eenheid n			
Belvédère gebieden			
Totaalscore alternatief I			

Tabel B

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterk positief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
++	Positief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
+	Beperkt positief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
0	Geen positief en geen negatief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
-	Beperkt negatief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
--	Negatief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie
---	Sterk negatief effect op cultuurhistorische waarden in vergelijking met huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke beïnvloeding van cultuurhistorische waarden kan in het kader van de evaluatie van de uitvoering van het Reconstructieplan worden gemonitort aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-1.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist: H. van Helden		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	17 maart 2003	B.vd Putte/J.J. Bakker
Versie 2: gechecked specialist Consult	20 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
A. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
B. Bewerkingslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
C. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant		
Reconstructiegebied		@@@PM
Aspect :		Landschap en Cultuurhistorie
Deelaspect:		Archeologische waarden
Criterium :	Lc-2	Beïnvloeding archeologische waarden
Reconstructiedoel:		Behoud van gebieden met veronderstelde archeologische waarde.
Corresponderend criterium in Startnotitie:		B4-2

Verantwoording criterium

De bescherming van archeologische waarden valt onder het beleid ten aanzien van cultuurhistorie. De effecten op het deelaspect archeologie worden aan de hand van criterium Lc-2 afzonderlijk in beeld gebracht. Reden daarvoor is, dat archeologische waarden en monumenten niet steeds samenvallen met cultuurhistorisch waardevolle gebieden. Bovendien gaat het bij archeologie in dit MER, meer nog dan bij cultuurhistorie, om het in beeld brengen van een potentieel effect (in archeologisch waardevolle gebieden kan de bodem waardevol materiaal bevatten, maar dat is na nader onderzoek eenduidig vast te stellen).

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is ontleend aan het Koepelplan. Het door Nederland in 1998 geratificeerde verdrag van Malta heeft tot doel het archeologisch erfgoed te beschermen. In verschillende Rijks- en provinciale nota's is beleid geformuleerd voor de ontwikkeling en het behoud van de kwaliteit en diversiteit van het landschap en het behoud van cultuurhistorische waarden. De doelstelling van de (Rijks) Nota Belvédère is dat de cultuurhistorische identiteit sterker richtinggevend wordt voor de inrichting van de ruimte. Op provinciaal niveau is het cultuurhistorisch beleid uitgewerkt in het Streekplan en in de nota 'Cultuurhistorie is een werkwoord'. De voor de reconstructie relevante archeologische waarden zijn opgenomen in de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) opgenomen (zie kaart 8.5 Koepelplan). In de AMK zijn alle terreinen met archeologische waarden (gewoon, hoog en zeer hoge waarde) weergegeven. In kaart 8.5 van het Koepelplan zijn de gebieden met een hoge indicatieve waarde uit de IKAW opgenomen. Dit geeft een indicatie van de ligging van gebieden met archeologische resten van hoge kwaliteit.

Archeologische waarden kunnen beïnvloed worden bij (diepere) graafwerkzaamheden ten behoeve van bijvoorbeeld de aanleg van (agrarische) gebouwen, watergangen, wegen en overige werkzaamheden (bijvoorbeeld de aanleg van natte natuurontwikkelingsgebieden, beek- en kreekherstel). Of dit zo is hangt af van het daadwerkelijk voorkomen van archeologische waarden ter plaatse van concreet geplande graafwerkzaamheden. Dit kan alleen vastgesteld worden op basis van een gedetailleerd plan en een archeologische onderzoek ter plaatse. In deze fase van de planvorming is dit type informatie niet beschikbaar. Wel staat vast dat de kans dat archeologische waarden worden aangetast groter is naarmate er over een grotere oppervlakte grondwerkzaamheden zijn voorzien in gebieden met (indicatieve) archeologische waarden.

Daarnaast kunnen archeologische waarden worden beïnvloed door grondwaterstanddaling. Daling van grondwaterpeil op plaatsen met (organische) bewoningssporen in de bodem kan leiden tot oxidatie en daarmee het vervagen of verdwijnen van deze sporen. Dit effect doet zich vooral in klei- en veengronden.

De optelsom van de oppervlakte (potentiële) grondwerkzaamheden en van de oppervlakte met grondwaterstanddaling in gebieden met archeologische waarden is daarom als kwantitatieve parameter genomen voor dit criterium.

Wijze van effectbepaling

Bij het bepalen van de oppervlakte (potentiële) grondwerkzaamheden zijn de volgende stappen gezet (zie ook onderstaande tabel).

1. De archeologische monumenten en de gebieden met middelhoge en hoge verwachtingswaarde voor archeologische waarden worden in beeld gebracht. (bron: Archeologische monumentenkaart en Indicatieve kaart archeologische waarden Streekplan 2002, toelichtende kaarten e en f;
2. Per (indicatief) archeologisch waardevol gebied is nagegaan of er waterloop of overige maatregelen in de alternatieven is gepland en wat het globale ruimtesbeslag daarvan is. Van de overige maatregelen waarbij graafwerkzaamheden plaatsvinden (bijvoorbeeld ontgronding, natuurontwikkeling, waterberging, beekherstel), wordt zonodig een indicatieve oppervlakte ingeschat op basis van gemiddelde breedte en lengte.
3. Per (indicatief) archeologisch waardevol gebied is nagegaan of er zich grondwaterstanddaling voordoet als gevolg van het reconstructieplan in het betreffende alternatief (een daling van tenminste 10 cm wordt als significant aangemerkt) en zo ja over welke oppervlakte. Voor de huidige grondwaterstand en de te verwachten grondwaterstand in 2016 wordt het GGOR-modelinstrumentarium gebruikt (zie criterium Wb 4). Effecten op archeologie van verlaagde grondwaterstand worden echter niet verwacht op zandgronden. Bovendien is in de meeste, zo niet alle plannen geen sprake van een voornemen tot verlaging van de grondwaterstand.
4. Als deze oppervlakten worden opgeteld, ontstaat er per alternatief een inzicht in de oppervlakte potentiële ingrepen in de bodem (grondwerkzaamheden + grondwaterstandsdingen). Dit geeft een indruk van de mate waarin archeologische waarden kunnen worden beïnvloed. (Tabel A). Voor zover de 'ingreep' daartoe voldoende informatie geeft, wordt bij het effect ook in beeld gebracht in hoeverre er sprake is van afname in gaafheid en kwaliteit van het betreffende element. In deze tabel de AMK-gebieden afzonderlijk in beeld brengen, omdat daar een 'no go-beleid' geldt.
5. De berekende oppervlakten worden vertaald in een tabel met effectscores (zie onder, tabel B) Voorzover het gaat om aantasting zal de effectscore negatief zijn. In gevallen waarin het plan of alternatieven zou voorzien in toename van kwaliteit (gaafheid of herkenbaarheid) van archeologische waarden zonder aantasting, is in beginsel ook een positieve score mogelijk.
6. Bij de presentatie van de effectscore in de toelichting nadrukkelijk onderscheid maken in effect op AMK-gebieden (de archeologische 'toppers') en de IKAW-gebieden (zijn in wezen potentiële effecten, omdat het gaat om gebieden met een mogelijke archeologische waarde).

Tabel A

	VKA		Alt. I		MMA	
	Hoeveelheid (IKAW en AMK-gebied uitsplitsen)	Opp.	Hoeveelheid(IKAW en AMK-gebied uitsplitsen)	Opp.	Hoeveelheid(IKAW en AMK-gebied uitsplitsen)	Opp.
Weg/waterloop (10 m breed)		ha				
Grondwaterstanddaling (ha)		ha				
Overige maatregelen met grondverzet (lengte x breedte)		ha				
Totaal per alternatief		ha		ha		ha

Tabel B

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterke positieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
++	Positieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
+	Beperkt positieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
0	Geen positieve of negatieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
-	Beperkt negatieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
--	Negatieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie
---	Sterk negatieve beïnvloeding van archeologische waarden in vergelijking met de huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke beïnvloeding van archeologische waarden tijdens de uitvoering van het reconstructieplan kan worden gemonitord aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-2.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	17 maart 2003	B. vd Putte/ J.J. Bakker
Versie 2: gechecked specialist Consult	20 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
D. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
E. Bewerkingsslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
F. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant		
Reconstructiegebied		@@@PM
Aspect :		Landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:		Aardkundige waarden
Criterium :	Lc-3	Beïnvloeding aardkundige waarden
Reconstructiedoel:		Behoud van gebieden met aardkundige waard
Corresponderend criterium in Startnotitie:		B4-3

Verantwoording criterium

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is gebaseerd op de beleidscontext voor dit criterium zoals beschreven in het koepelplan. In verschillende Rijks- en provinciale nota's is beleid geformuleerd voor de ontwikkeling en het behoud van de kwaliteit en diversiteit van het landschap. Aardkundige waarden zijn medebepalend voor de kwaliteit en diversiteit van het landschap. Volgens het Koepelplan moeten aardkundige waarden behouden blijven. De voor de reconstructie relevante aardkundige waarden zijn opgenomen in kaart 8.5 van het Koepelplan.

Aardkundige waarden zijn geologische, geomorfologische en bodemkundige (en daarmee samenhangende hydrologische) verschijnselen en processen die een bijzondere betekenis hebben voor de mens (bijvoorbeeld inzicht in de ontstaansgeschiedenis van landschappen). In het kader van de reconstructie kunnen ingrepen plaatsvinden die door hun ruimtebeslag aardkundige waarden fysiek aantasten. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de aanleg van (agrarische) gebouwen, watergangen, wegen en overige werkzaamheden (bijvoorbeeld de aanleg van natte natuurontwikkelingsgebieden, beek- en kreekherstel).

De effectscore wordt dan ook bepaald op basis van de parameter 'oppervlakte (potentiële) grondwerkzaamheden in aardkundig waardevol gebied'.

Aan aardkundige waarden kan ook het element beleving worden gekoppeld. De zichtbaarheid en herkenbaarheid van aardkundige waarden in het landschap kan worden aangetast door nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld het toelaten van intensieve teelten zoals boomteelt of glastuinbouw in of direct grenzend aan aardkundig waardevolle gebieden. Dit effect op belevingswaarde wordt, in combinatie met andere elementen van belevingswaarde, meegenomen bij criterium Ruimtelijke kwaliteit (Lc 5).

Wijze van effectbepaling

Bij het bepalen van de oppervlakte (potentiële) grondwerkzaamheden zijn de volgende stappen gezet (zie ook onderstaande tabel).

1. De gebieden met aardkundige waarden en de specifieke aardkundige waardevolle objecten (GEA-objecten) worden in beeld gebracht. (Streekplan 2002, toelichtende kaart f). Tot gebieden met aardkundige waarden horen ook de wijstgronden (zie plankaart).
2. Per aardkundig waardevol gebied is nagegaan of er een bouwblok, weg of waterloop of overige maatregelen (bijv. beekherstel, waterberging, boomteeltgebieden) in de alternatieven is gepland en wat het globale ruimtebeslag daarvan is. Daarbij is uitgegaan van een gemiddelde breedte van 10 m voor een weg of waterloop. Van de overige maatregelen waarbij graafwerkzaamheden plaatsvinden, is een indicatieve oppervlakte ingeschat op basis van gemiddelde breedte en lengte.
3. Als deze oppervlakten worden opgeteld, ontstaat er per alternatief een inzicht in de oppervlakte (potentiële) grondwerkzaamheden in aardkundig waardevol gebied. Dit

geeft een indruk van de mate waarin aardkundige waarden kunnen worden beïnvloed (Tabel A).

4. De berekende oppervlakten onder 3) worden vertaald in een tabel met effectscores (zie onder, Tabel B). Voorzover het gaat om aantasting zal de effectscore negatief zijn. In gevallen waarin het plan of alternatieven zou voorzien in toename van kwaliteit (gaafheid of herkenbaarheid) van aardkundige elementen zonder aantasting, is in beginsel ook een positieve score mogelijk.

Tabel A

	VKA		Alt. I		MMA	
	Hoeveelheid	Opp.	Hoeveelheid	Opp.	Hoeveelheid	Opp.
Weg/waterloop (10 m breed)		ha				
Overige maatregelen (lengte x breedte)		ha				
Totaal per alternatief	ha		ha		ha	

Tabel B

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterk positieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
++	Positieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
+	Beperkt positieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
0	Geen positieve of negatieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
-	Beperkt negatieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
--	Negatieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie
---	Sterk negatieve beïnvloeding van aardkundige waarden in vergelijking met de huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

Het daadwerkelijke ruimtebeslag op aardkundige waarden kan in het kader van de evaluatie van de uitvoering van het Reconstructieplan worden gemonitord aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-3.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	18 maart 2003	J.J. Bakker/B. vd Putte
Versie 2: gechecked specialist Consult	21 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
G. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
H. Bewerkingslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
I. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant		
Reconstructiegebied		@@@PM
Aspect :		Landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:		Landschap
Criterium :	Lc-4	Mate waarin voorwaarden worden geboden voor groene/architectonische inpassing uitgebreide, verplaatste en nieuw gebouwde agrarische bedrijven
Reconstructiedoel:		Groene en architectonische inpassing van bedrijven die worden gebouwd, uitgebreid of verplaatst
Corresponderend criterium in Startnotitie:		B4-5

Verantwoording criterium

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is gebaseerd op de beleidscontext voor dit criterium zoals beschreven in het Koepelplan. Volgens het Koepelplan moeten architectonische waarden behouden blijven en dienen bedrijven die in het kader van de reconstructie nieuw worden gebouwd, worden uitgebreid en verplaatst groen en architectonisch ingepast te worden.

Op landelijk niveau is met name de Architectuurnota van belang. Deze nota beoogt de inbreng van ontwerpende disciplines bij de ruimtelijke en architectonische opgave van de reconstructie van de zandgebieden te verbeteren, zodat de integrerende en creatieve kracht van ontwerpers beter wordt benut.

De commissie dient 'landschap en cultuurhistorie' als ontwerpopdracht vanaf het eerste moment in de planvorming te betrekken. Naast behoud van historische identiteit (zie hiervoor criterium Lc-1) is het ontwikkelen van nieuwe landschappen van hoge ruimtelijke en functionele kwaliteit een belangrijke opdracht voor de commissie. De mate waarin het plan bijdraagt aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het niveau van het landschap wordt getoetst aan de hand van criterium Lc-5. Aan de hand van dit criterium wordt geëvalueerd in hoeverre de ruimtelijke kwaliteit van de gebouwde omgeving verandert als gevolg van de reconstructie.

De commissie dient daartoe in het plan aan te geven, hoe een goede architectonische en landschappelijke inpassing wordt gerealiseerd van gebouwen die uitgebreid, verplaatst of gevestigd worden in het kader van de reconstructie. De reconstructieplannen geven aan, dat voor gebieden waar grote ruimtelijke veranderingen worden voorzien beeldkwaliteitsplannen worden opgesteld. Aangegeven wordt voorts, aan welke onderwerpen deze plannen aandacht gaan besteden.

Gelet op het strategisch karakter van het reconstructieplan zullen er geen concrete maatregelen ten aanzien van de inpassing van afzonderlijke bedrijfsgebouwen zijn opgenomen. Wel kan de commissie in algemene zin (bijvoorbeeld aan de hand van voorbeelduitwerkingen op schetsniveau, of aan de hand van ontwerprichtlijnen per nieuw element per landschapstype) aangeven hoe de architectonische en landschappelijke inpassing van uitbreiding of nieuwvestiging wordt gerealiseerd, en in welke mate deze inpassing inspeelt op de kenmerken van de omgeving.

Aan de hand van deze informatie, en aan de hand van de schaal en de hoeveelheid van nieuwe bebouwing in het buitengebied, kan een inschatting worden gemaakt van de mate waarin het plan voorwaarden schept voor een betere landschappelijke en architectonische inpassing van bedrijven.

Wijze van effectbepaling

De effectbeschrijving gebeurt in de volgende stappen:

1. Vaststellen van het aantal bedrijven dat in het kader van (de alternatieven van) de reconstructie nieuw wordt gebouwd, wordt uitgebreid of verplaatst (in het laatste geval ook ingaan op het verwachte nieuwe gebruik van vrijkomende bebouwing).
2. Uitvoeren van een globale verkenning van de omgeving (het/de landschapstype(n)) waar deze nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing zich voordoet (mogelijke bronnen: cultuurhistorische waardenkaart (inclusief beschrijvingen waardevolle vlakken), Provincie Noord-Brabant, augustus 2001; structuurkaart, Provincie Noord-Brabant, februari 2003); kaart met landschapstypen)
3. Nagaan in hoeverre het reconstructieplan de voorwaarden biedt op grond waarvan een goede architectonische/landschappelijke inpassing van nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing mag worden verwacht (expert judgement). Hierbij ook toetsen op ecologische randvoorwaarden (bijvoorbeeld weidevogelgebied; eventuele effecten dienen te worden beschreven bij criterium Na 6, Na 7 of Na 8.
4. Nagaan in hoeverre deze inpassing zich verdraagt met de kenmerken van de omgeving waarin deze nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing zich voordoet.
5. Vertaling van de kwalitatieve bevindingen onder 1 t/m 4 in een effectscore conform onderstaande tabel.

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Zeer goede voorwaarden in plan voor landschappelijke/architectonische inpassing van nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing voorzien
++	Goede voorwaarden in plan voor landschappelijke/architectonische inpassing van nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing voorzien
+	Beperkte voorwaarden in plan voor landschappelijke/architectonische inpassing van nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing voorzien
0	Geen voorwaarden in plan voor landschappelijke/architectonische inpassing van nieuwbouw/uitbreiding/verplaatsing voorzien
-	n.v.t.
--	n.v.t.
---	n.v.t.

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke groene en architectonische inpassing van nieuw te bouwen, uit te breiden of te verplaatsen bedrijven kan in het kader van de evaluatie van de uitvoering worden gemonitord aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-5. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gekeken naar het aantal ingepaste bedrijven.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	18 maart 2003	J.J. Bakker/B vd Putte
Versie 2: gechecked specialist Consult	21 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
J. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
K. Bewerkingslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
L. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant	
Reconstructiegebied	@@@PM
Aspect :	Landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:	Landschap
Criterium :	Lc-5
	De mate waarin veranderingen in landschapsbeeld bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit
Reconstructiedoel:	Het bereiken van een optimale ruimtelijke kwaliteit; Bijdragen aan realisering van nieuwe landgoederen.
Corresponderend criterium in Startnotitie:	B4-6, B4-8

Verantwoording criterium

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is gebaseerd op de beleidscontext voor dit criterium zoals beschreven in het Koepelplan. Volgens het Koepelplan is het doel ten aanzien van landschap en cultuurhistorie het bereiken van een optimale ruimtelijke kwaliteit van het Brabantse landschap, in combinatie met een goed functionerende sociaal-economische structuur. Deze ruimtelijke kwaliteit is af te lezen aan een herkenbare identiteit en een hoge informatie- en belevingswaarde. Landschap, aardkundige waarden en cultuurhistorie zijn de basis voor de huidige en de toekomstige ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied. Naast behoud van historische identiteit is het ontwikkelen van nieuwe landschappen met een hoge ruimtelijke en functionele kwaliteit een belangrijke opdracht voor de commissie. Het Koepelplan vraagt dan ook aan de commissie om landschappelijke en cultuurhistorische waarden mee te nemen in de integrale zonering. Daarnaast vraagt het Koepelplan aan de commissie om bestaande ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden te inventariseren, daarmee de regionale identiteit vast te stellen en op basis daarvan streefdoelen vast te stellen voor behoud en versterking van deze waarden. Het reconstructieplan zal – volgens het Koepelplan - in elk geval een duidelijk landschappelijk raamwerk en/of landschappelijke groenstructuur moeten bevatten¹. Het Koepelplan formuleert voorts (op blz. 175) verschillende opdrachten voor extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden met betrekking tot de landschappelijke uitwerking. Deze opdrachten kunnen mede worden gehanteerd bij de toets van de waargenomen effecten aan de hand van dit criterium.

Reconstructie kan de ruimtelijke kwaliteit beïnvloeden. In positieve zin, door het bijdragen aan het ontstaan van nieuwe landschappen als gevolg van nieuwe gebruiksvormen op daartoe geschikte locaties, en door nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in te passen in het bestaande landschap met inachtneming van behoud/ versterking van de huidige kwaliteiten. In negatieve zin, doordat de integrale zonering voorwaarden schept voor een toekomstig gebruik dat niet past binnen het bestaande landschap en dat leidt tot een vervaging van de kenmerkende kwaliteiten van die landschappen. Bijvoorbeeld doordat mogelijkheden worden geboden voor nieuwe, ruimtelijk grootschalige bedrijvigheid in waardevolle open of juist kleinschalige landschappen. Ook kan het plan concrete inrichtingsmaatregelen bevatten die afbreuk doen aan kenmerkende kwaliteiten van het landschap. De effectbepaling op basis van dit criterium focust zich op beschrijving van de verwachte verandering in ruimtelijke kwaliteit, als gevolg van a) planelementen zoals die door de commissie in het reconstructieplan worden opgenomen (zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling van nieuwe landgoederen) en b) ruimtelijke ontwikkelingen die zich binnen de randvoorwaarden van de integrale zonering kunnen gaan voltrekken. Het begrip 'Ruimtelijke kwaliteit' wordt hierbij opgevat als het integrerende kader voor verschillende deelaspecten zoals die worden getoetst aan de hand van andere criteria (cultuurhistorie, aardkundige waarden, verscheidenheid aan landschapstypen, leefbaarheid). De mate

¹ De reconstructieplannen zoals die nu worden gemaakt bevatten niet zo'n raamwerk.

waarin het reconstructieplan voorziet in instandhouding van cultuurhistorische kwaliteiten wordt getoetst aan de hand van criterium Lc-1. De mate waarin groene en architectonische inpassing van gebouwen verandert wordt getoetst aan de hand van criterium Lc-4.

Wijze van effectbepaling

De kern van de effectbeschrijving is een integratieslag van de bouwstenen aangeleverd vanuit de andere Lc-criteria. Dit gebeurt in de volgende stappen.

1. Vaststelling van de regionale identiteit en de ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied in de huidige situatie (Provinciale kaart met landschappelijke waarden; (met de hand) gemaakte landschapstypenkaarten ten behoeve van het streefbeeld, cultuurhistorische waardenkaart (inclusief beschrijvingen waardevolle vlakken) (Provincie Noord-Brabant, augustus 2001); structuurkaart)
2. In beeld brengen van de elementen in het reconstructieplan die van invloed kunnen zijn op de huidige situatie met betrekking tot ruimtelijke kwaliteit
3. In beeld brengen van de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die door de reconstructie mogelijk worden gemaakt op basis van de diverse plankaarten en bijbehorende teksten (integrale zoning intensieve veehouderij (o.a. nieuwbouw en afbraak van stallen), ontwikkelingskaart recreatie (nieuwbouw/afbraak van elementen), ontwikkelingskaart teelten), themakaart water (beekherstel, waterberging), begrenzing RNLE's, begrenzing landschapsecologische zones, zoekgebieden nieuwe landgoederen, zoekgebieden bosaanleg)
4. Het geven van een beschrijvende inschatting (expert judgement) van de veranderingen die de elementen onder 2) en 3) kunnen hebben voor de ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied en de ruimtelijke schaal waarop deze veranderingen zich kunnen voordoen. Om deze stap te kunnen zetten moet er inzicht zijn in de aard en omvang van effecten voor de 'onderliggende' criteria (cultuurhistorie Lc-1, aardkundige waarden Lc-3, leefbaarheid Slv-4)
5. Toets van deze veranderingen aan de streefdoelen voor behoud en versterking van landschapswaarden, aan de gewenste regionale identiteit en aan de gewenste landschappelijke uitwerking op hoofdlijnen, zoals in het Koepelplan (blz 175) geformuleerd.
6. Vertaling van de kwalitatieve bevindingen onder 1 t/m 5 in een effectscore conform onderstaande tabel

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterk positieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
++	Positieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
+	Beperkte positieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
0	Geen wezenlijke positieve of negatieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
-	Beperkt negatieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
--	Negatieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie
---	Sterk negatieve verandering in de ruimtelijke kwaliteit in vergelijking met de huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

De aard en omvang van effecten op de ruimtelijke kwaliteit worden mede bepaald door de mate waarin de voorgenomen activiteiten in hun omgeving zijn ingepast. Het reconstructieplan is nog onvoldoende concreet om uitspraken te kunnen doen over de inpassing van activiteiten. Mogelijkheden voor inpassing worden pas duidelijk bij de uitwerking van maatregelen. Dat betekent, dat de effectscore geen absolute maat kan zijn voor de toekomstige omvang van een effect. Het is immers denkbaar, dat bij inpassing blijkt dat effecten kleiner of juist groter worden. Wel kan de effectscore bij het reconstructieplan, behalve als een indicatie voor de omvang van het effect, ook worden gezien als een indicatie voor de omvang van de opgave voor de inpassing van een activiteit bij de uitwerking van het reconstructieplan.

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke verandering in ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied kan in het kader van de evaluatie van de uitvoering worden gemonitord aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-6 en B4-8.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	19 maart 2003	J.J. Bakker/B. vd Putte
Versie 2: gechecked specialist Consult	21 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
M. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
N. Bewerkingsslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
O. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant		
Reconstructiegebied		@@@PM
Aspect :		landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:		landschap
Criterium :	Lc-6	Verandering landschappelijke kwaliteit van RNLE'n
Reconstructiedoel:		Verbeteren ruimtelijke kwaliteit
Corresponderend criterium in Startnotitie:		

Verantwoording criterium

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is gebaseerd op de beleidscontext voor dit criterium zoals beschreven in het Koepelplan en op de Notitie 'Zicht op de RNLE'n'.

In het Streekplan is de beleidscategorie Regionale Natuur en Landschapseenheden (RNLE) ontwikkeld. De RNLE'n zijn bedoeld om grote, robuuste natuurrijke en landschappelijk waardevolle eenheden te vormen als tegenwicht voor verstedelijking en uitbreiding van infrastructuur. De hoofddoelstelling van de RNLE'n is behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Een belangrijk element in het RNLE-concept voor wat betreft landschap is het tegengaan van verstedelijking en aanverwante grootschalige 'rode' ontwikkelingen zoals nieuwe kassencomplexen, nieuwe grootschalige veehouderijlocaties, nieuwe grootschalige vormen van verblijfsrecreatie en andere grootschalige functieveranderingen die niet bij het gebied passen. In de eerste plaats is echter de streekplancategorie die ter plekke geldt bepalend voor wat kan of niet kan.

Bestaande bedrijven kunnen door ontwikkelen zoals ze van te voren ook al konden op basis van bestaand beleid. Nieuwe ontwikkelingen in het kader van de reconstructie moeten in lijn zijn met dit beleid. Daarnaast dient de landschapskwaliteit in RNLE'n te worden ontwikkeld. Aan de hand van dit criterium wordt bezien in welke mate de kwaliteit van landschap en cultuurhistorie binnen de RNLE'n positief of negatief verandert door het reconstructieplan of doordat de integrale zoneringsmogelijkheden biedt voor nieuwe ontwikkelingen, die passen binnen het RNLE-beleid of zich daar juist niet mee verdragen.

Een positieve verandering van de landschapskwaliteit in RNLE'n kan bijvoorbeeld het gebied aantrekkelijker maken voor extensief recreatief medegebruik. Uit oogpunt van provinciaal beleid is dit een gewenste ontwikkeling.

De reconstructiecommissies hebben de opdracht om de RNLE'n te begrenzen in de reconstructieplannen.

In combinatie met het criterium Na-4 geeft criterium Lc-8 een samenhangend beeld van de gevolgen van de reconstructie voor de te beschermen en ontwikkelen kwaliteiten van natuur en landschap in de RNLE'n.

Wijze van effectbepaling

De parameter bij de effectbepaling is de (kwalitatief vast te stellen) landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE'n. Begrenzing van de RNLE door de commissie is nodig om tot een effectscore voor dit criterium te kunnen komen. De effectbepaling gebeurt op basis van de methodiek voor effectbepaling voor het criterium Lc-5: 'De mate waarin veranderingen in landschapsbeeld bijdragen aan verbetering van de ruimtelijke kwaliteit' toegespitst op het gebied van de begrensde RNLE. De nulsituatie voor dit criterium is de huidige ruimtelijke kwaliteit zoals vastgesteld bij criterium Lc-5.

Binnen de (kwalitatieve) bepaling van dit effect wordt, met het oog op de beleidsdoelen voor de RNLE, bijzondere aandacht gegeven aan veranderingen in het bestaande landgebruik als gevolg van de

reconstructie en de wijze waarop dit van invloed is op de verscheidenheid aan landschapstypen en op beïnvloeding van cultuurhistorische waarden.

De kwalitatieve effectanalyse wordt vertaald in een effectscore conform onderstaande tabel.

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterke verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
++	Verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
+	Beperkte verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
0	Verslechtering noch verbetering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
-	Beperkte verslechtering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
--	Verslechtering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie
---	Sterke verslechtering van de landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteit in de RNLE in vergelijking met de huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke verandering in ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied kan in het kader van de evaluatie van de uitvoering worden gemonitord. Hiertoe is echter geen provinciaal monitoringcriterium geformuleerd.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	19 maart 2003	J.J. Bakker/B vd Putte
Versie 2: gechecked specialist Consult	21 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J.Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
P. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
Q. Bewerkingslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
R. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		

Factsheet MER/Reconstructie provincie Noord Brabant	
Reconstructiegebied	@@@PM
Aspect :	Landschap en cultuurhistorie
Deelaspect:	Landschap
Criterium :	Lc-7
	Verandering in de kwaliteit van de groene open ruimtes (landschapsecologische zones)
Reconstructiedoel:	Verbeteren van de kwaliteit van de overgangszones tussen stad en land en dorp en land
Corresponderend criterium in Startnotitie:	B4-7

Verantwoording criterium

De beleidsmatige verantwoording van dit criterium is gebaseerd op de beleidscontext voor dit criterium zoals beschreven in het Koepelplan.

Door de sterke economische dynamiek en de daarmee samenhangende verstedelijking is de druk op het Brabantse buitengebied groot of neemt zelfs nog toe. Er dreigt een aaneengesloten oost-west georiënteerde stedelijke corridor te ontstaan. Daarmee dreigen niet alleen gebieden te verdwijnen die ecologisch belangrijke noord-zuidverbindingen vormen, maar verdwijnen er ook belangrijke mogelijkheden voor recreatie dicht bij de stad en dreigt aantasting van het karakter van het landschap. In het ontwerp-Streekplan 2002 staan de belangrijke open en groene gebieden tussen de stedelijke regio's (landschapsecologische zones) indicatief met een groene pijl aangegeven. De doelstelling van het Koepelplan is om deze gebieden te behouden en te versterken.

De reconstructiecommissie werkt de begrenzing van deze landschapsecologische zones uit. Ze zoneert deze gebieden en formuleert streefdoelen en maatregelen voor behoud en versterking ervan. Zonering blijft alleen achterwege in gebiedsdelen waar (nog niet gerealiseerde) uitbreidingen in goedgekeurde gemeentelijke plannen zijn voorzien en in gebiedsdelen waar uitbreidingen zijn voorzien, waarover de PPC aan GS positief heeft geadviseerd.

Het Koepelplan geeft op bladzijde 184 een reeks van uitgangspunten voor de Reconstructiecommissie bij de uitwerking van de landschapsecologische zones. Bij de evaluatie van het reconstructieplan op basis van dit criterium wordt getoetst aan deze reeks van uitgangspunten.

Wijze van effectbepaling

De te hanteren parameter is de beschrijving van de verandering in kwaliteit van de landschapsecologische zones. De effectbepaling gebeurt aan de hand van de volgende stappen:

1. Begrenzing van de landschapsecologische zone door reconstructiecommissie
2. Vaststellen huidige situatie in deze zones (met betrekking tot landbouw, stedelijke functies, natuur en recreatie) en de autonome ontwikkeling in deze zones (zie onder 'Verantwoording criterium')
3. Benoemen van de elementen in het reconstructieplan die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit van deze zones, dan wel kansen bieden voor ontwikkelingen met gevolgen voor de kwaliteit van deze zones op basis van de diverse plankaarten en bijbehorende teksten (integrale zonering intensieve veehouderij (o.a. nieuwbouw en afbraak van stallen), ontwikkelingskaart recreatie (nieuwbouw/afbraak van elementen), ontwikkelingskaart teelten), themakaart water (beekherstel, waterberging), begrenzing RNLE's, begrenzing landschapsecologische zones, zoekgebieden nieuwe landgoederen, zoekgebieden bosaanleg)
4. Het kwalitatief beschrijven van de mogelijke gevolgen van deze planelementen voor de volgende kwaliteitsaspecten van de landschapsecologische zone:

- a. Ruimtelijke kwaliteit in relatie tot het functioneren als open, groene zone (zie voor methodiek criterium Lc-5)
  - b. Natuur (met name de functie als ecologische verbindingzone; zie voor methodiek criterium Na-3)
  - c. Betekenis voor extensieve recreatie (zie voor methodiek criterium Rt-3)
5. Integratie van deze drie deelbeschrijvingen in één samenvattend oordeel over de verandering in kwaliteit van de landschapsecologische zones; bij het formuleren van dit oordeel worden de uitgangspunten zoals geformuleerd op blz 184 van het Koepelplan mede betrokken
  6. De kwalitatieve effectanalyse wordt vertaald in een effectscore conform onderstaande tabel.

Beoordelingsschaal effecten	
Kwalitatieve effectscore	Categorie
+++	Sterk positieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
++	Positieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
+	Beperkt positieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
0	Negatieve noch positieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
-	Beperkt negatieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
--	Negatieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie
---	Sterk negatieve verandering van de kwaliteit van de landschapsecologische zone in vergelijking met de huidige situatie

De effecten worden, zoals aangegeven, in de beoordelingstabel beschouwd ten opzichte van de huidige situatie. In de fact sheet wordt daarnaast op kwalitatieve wijze beschouwd wat het extra effect van het reconstructieplan is in vergelijking met de autonome ontwikkeling (situatie 2016 zonder reconstructie).

Relatie met monitoring

De daadwerkelijke verandering in ruimtelijke kwaliteit van het reconstructiegebied kan in de evaluatie van de uitvoering worden gemonitord aan de hand van provinciaal monitoringcriterium B4-7.

Logboek invulling factsheets (Uit eindproduct te verwijderen)		
Themaspecialist:		
Versie beheer	Datum	Opsteller Factsheet
Versie 1: concept 1	19 maart 2003	J.J. Bakker/B vd Putte
Versie 2: gechecked specialist Consult	21 maart 2003	H. van Helden
Versie 3	3 december 2003	J. Bakker
Versie 4	2 februari 2004	J. Bakker
Vastgesteld voor effectbepaling		J. van der Wijst
Aanwijzing voor invulling factsheet		
S. Informatiebronnen, wie levert informatie toe en in welke vorm (analoge kaart, GIS, kaartschaal		
T. Bewerkingslagen, welke, te zetten stappen 1 t/m x, wie doet ze		
U. Vereiste nauwkeurigheid (bv. Kaartschaal presentatie in MER, ...		
Vragen en opmerkingen tijdens het invullen van factsheet		
Opmerking projectleiding		